

Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi

Volume: 40, Winter-2018, p. (81-91)

ISSN: 1308-6200 DOI Number: 10.17498/kdeniz.414361

Research Article

Received: April 11, 2018

Accepted: September 26, 2018

This article was checked by iThenticate.

ORHAN KEMAL'İN “BABA EVİ” ROMANINA SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN YAKLAŞIM

ORHAN KEMAL'S "FATHER'S HOUSE" IN HER NOVEL APPROACH IN TERMS OF VOCABULARY

ЛЕКСИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РОМАНА ОРХАНА КЕМАЛЯ “ОТЦОВСКИЙ ДОМ”

Erhan AKIN*

Rezan KARAKAŞ**

Hasan TARHAN***

ÖZ

Türkçeyi verimli ve etkili kullanmanın önemli bir yolu, eserlerde söz varlığından olabildiğince yararlanmaktan geçer. Bir toplumun dil kıvraklığını, hazırcıcevaplılığını anlatan önemli kelime ve kelime grupları olan söz varlığı; halkın yaşayışını, kültürel, maddi ve manevi değerlerini içinde barındırır. Buradan hareketle toplumlar hakkında bilgi edinmenin bir yolu da kullandıkları dilin söz varlığını incelemektir. Çünkü bireyler, kullandıkları sözcüklerde kültürleri ve hayata bakış açıları hakkında önemli ipuçları verirler. Bir yazarın eserinde kullandığı dil, hem yazarı hem de toplumu temsil eder. Yazar, eserinde bir taraftan düşünce dünyasını oluşturur ve oradan okuyuculara kesitler sunarken bir taraftan da hem okuyucuya hem de yazara tanıdık gelen dil dünyasının ortak paydalarından beslenir. Kullanılan dilin söz veya yazı aracılığıyla geçmişten günümüze taşıyarak biriktirdiği söz varlıkları adeta bir kaynak olarak addedilebilir. Bu kaynak, aynı zamanda okuyucu ile yazarı aynı potada buluşturan ortak noktalardan biri olarak dikkati çeker. Bu çalışmanın amacı, Orhan Kemal'in “*Baba Evi*” romanını söz varlığı açısından incelemektir. Yazarın incelenen romanında söz varlığı unsurları tespit edilip bu unsurların kitaptaki kullanım sıklığı belirlenmeye çalışılmıştır. Toplumcu gerçekçilik akımından etkilenen Orhan Kemal'in eserlerinde söz varlığına dair unsurların çoğunu sıkça kullandığı tespit edilmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi tekniği

* ORCID: 0000-0003-2372-9331 Dr. Öğr. Üyesi, Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, erhanakin49@hotmail.com

** ORCID: 0000-0001-9138-3825 Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, rezankarakas@hotmail.com

*** ORCID: 0000-0001-6949-2195 Yüksek Lisans Öğrencisi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi ABD, hasantarhan33@gmail.com

ile yürütülmüştür. Çalışma sonunda eserin ikilemeler, deyimler, kalıp sözler, halk ağzında bulunan sözcükler, Osmanlı Türkçesine ait sözcükler bakımından zengin olduğu; atasözleri, argo ve terimler bakımından ise çok zengin olmadığı tespit edilmiştir. Yazarın; eserde kalıp sözler başlığı altında dinî unsurlardan yararlandığı da görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sözcüklüğü, zenginlik, Orhan Kemal, Baba Evi, roman.

ABSTRACT

However, he is an important way of using efficient and effective work in existence to take advantage as much as possible. A society's language describing the lithe, ready response important words and word groups are vocabulary; people living on, cultural, material and spiritual values. Learn about communities in the transaction Here is a way to examine the existence of their language through words because words used by individuals, cultures and perspectives as they give important clues. The language used in an author's works, and represents both the author community. Author, in his work, on the one hand creates the world of thoughts and from there on the one hand while offering readers to sections of both the reader and the author are the common denominator in the world of familiar language feeds. Mention or post the language used by moving from the past to the present through the savings be regarded as a source of the entities mentioned. This author with the same resource, but also reader combining as one of the common pot. The aim of this study, Orhan Kemal's "*Father's House*" is to explore novel vocabulary terms. The author of vocabulary elements surveyed identified and the frequency of the use of these elements is tried to be determined. Socialist realism current affected Orhan Kemal's mention in his works has been found in most of the frequently used elements of existence. Research qualitative research conducted with the documents the methods of mining technique. At the end of the work the work's repetition, stay and expressions, sayings, folk mouth words, rich in words belong to Ottoman is Sacrificing; proverbs, slang and terms is not very rich in terms of have been identified. Author's; works in the words under the heading of the religious elements.

Keywords: Vocabulary, wealth, Orhan Kemal, Father House, novel.

АННОТАЦИЯ

Важным способом эффективного и действенного использования турецкого языка является максимальное владение словарным запасом. Язык общества, важность слов и лексический запас являются жизненным, культурным, материальным и духовными ценностями народа. Один из способов для получения необходимой информации об обществе, это изучить словарный запас его языка. Так, как сами индивиды своей лексикой дают важные улики подходу к культуре и общественной жизни. Язык автора представляет как писателя, так и общество. В своей работе автор создает мир мыслей и предоставляя читателям разделы, он питается тем языковым миром, который знаком обоим. Словарный запас из прошлого по настоящее время, переданный в устном или письменном виде, можно рассматривать, как источник творчества. Этот источник привлекает внимание в том что, объединяет писателя и читателя в одну точку. Цель нижеследующей статьи, лексический анализ романа Орхана Кемалья "Отцовский дом". В романе были определены элементы словарного запаса и частота их использования. По итогам анализа устанавливаются, что впечатлённый от соцреализма Орхан Кемаль часто пользуется большинством элементов словарного запаса. Исследование проводилось с использованием метода анализа документов, который является одним из

качественных методов исследования. Было установлено, что роман богат идиомами, выражениями, диалектизмами и словами османского турецкого языка. Однако, бедень с точки зрения пословиц, аргю и терминов. Автор, в выражениях так же пользуется религиозными терминами.

Ключевые слова: лексика, богатство, Орхан Кемаль, Отцовский дом, роман.

1. GİRİŞ

Dilin “insanla nesne arasında ilişki kuran, gerçek dünyayı kurmaca dünyaya aktararak bir toplumun dünyayı algılama biçimini yansıtan, insanın düşünce oluşturmasını ve düşüncelerini iletmesini, kendisine iletilen düşünceleri algılamasını sağlayan” (Börekçi, 2009: 8) özellikleri dikkate alındığında bir edebî yapıt içerisindeki söz varlığının dil için ne denli önemli unsurlar oldukları bir kez daha anlaşılır. Bir yazarın eserinde kullandığı dil, hem yazarı hem de toplumu temsil eder. Yazar, eserinde bir taraftan düşünce dünyasını oluşturur ve oradan okuyuculara kesitler sunarken bir taraftan da hem okuyucuya hem de yazara tanıdık gelen dil dünyasının ortak paydalarından beslenir. Kullanılan dilin söz veya yazı aracılığıyla geçmişten günümüze taşıyarak biriktirdiği söz varlıkları adeta bir kaynak olarak addedilebilir. Bu kaynak, aynı zamanda okuyucu ile yazarı aynı potada buluşturan ortak noktalardan biri olarak dikkati çeker.

Düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizge” (Aksan, 2003: 55) olan dilin gündelik yaşam dışında en çok işlendiği, zenginleştiği alan edebiyattır. Edebiyat, dilin ses, anlam, yapı gibi her türlü işlevselliğinden yararlanarak onunla yeni sanat eserleri meydana getirir.

Dil, toplumların bir arada yaşamasını, ilişki geliştirmesini, sosyalleşmesini, anlaşmasını, sağlayan en büyük araçtır. Aynı zamanda dil, toplumların önemli değerlerinden olan yazılı ve sözlü kültürlerinin gelecek nesillere aktarılmasında büyük rol üstlenmektedir. Bu sayede toplumların başta edebiyat eserleri olmak üzere birçok değer uzun süre varlığını koruyabilmektedir. Bu durumun iyi ve sağlıklı yürütülmesi toplumda kullanılan dilin söz varlığı zenginliğine ve bu zenginliğin yeterince kullanılmasına bağlıdır. Çünkü söz varlığı; toplumun yaşayışını, kültürel, maddi ve manevî değerlerini içinde barındıran hazinelerdir. Bir toplumun dil kıvraklığını, hazırcıvaplılığını anlatan önemli kelime ve kelime gruplarıdır. Türkçe Sözlük’te söz varlığı “bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, vokabüler, kelime hazinesi” şeklinde tanımlanır (2005: 1807). Doğan Aksan; temel söz varlığı başlığı altında terimler, deyimler, atasözleri, kalıp sözler, kalıplaşmış sözler ve ikilemeleri göstermektedir (Aksan, 2002; 2004). Söz varlıkları, çoğunlukla kalıplaşmış ifadelerdir ve bu yüzden günlük hayatta üzerinde büyük değişiklikler yapılmadan kullanılır. Bu sayede varlığını uzun süre devam ettirdiği; bin yılda bu varlığın ancak aşağı yukarı %19’unun değiştiği, % 81’inin yaşamını sürdürdüğü dile getirilir (Aksan, 2009: 17). Buradan hareketle toplumlar hakkında bilgi edinmenin bir yolu da kullandıkları dilin söz varlığını incelemekten geçer; çünkü toplumlar kullandıkları sözcüklerde kültürleri ve hayata bakış açıları hakkında önemli ipuçları verirler.

Nitekim incelenen bu eserde olayların geçtiği dönem ve Orhan Kemal’in hayatı hakkında önemli bilgilere yer verilmektedir. Kitabın önsözünde kendisini “Küçük Adam” olarak tanımlayan yazar, kendisiyle küçük bir sohbet edip geçmiş yılları düşündüğünü söyler. Düşündüğü yılları bir kâğıda not ettiğini ise şöyle dile getirir: “Coşarak anlattığı şeylerden tuttuğum notlar bir haylidir. Bir ciltten sonra ihtimal ikinci, üçüncü, dördüncü ciltler meydana gelecek” (Kemal, 2011). Orhan Kemal’in ifade ettiği gibi bu notlardan dört

cilt meydana gelmez, ama onun hayatına dair önemli bilgilerin yer aldığı “Baba Evi” ve “Avare Yıllar” romanı ortaya çıkar.

“Baba Evi” romanında, çocukluk dönemini arkadaşlarıyla ve kardeşiyle oyun oynayarak geçiren bir karakter vardır. Bu karakter Orhan Kemal’in kendisidir. Kendisine “Küçük Adam” yakıştırması yapmasından olmalı ki karakterin ismi eserde yer almamaktadır. Babasının siyasi işlerinden dolayı ülkeyi terk etmek zorunda kalan aile, Lübnan’ın Beyrut şehrine göç eder. Babanın hasta olmasından dolayı evi geçindirmek başkaraktere ve kardeşi Niyazi’ye düşmektedir. On yedi yaşında lokantacılık, müretteplik işlerinde çalışan karakterimiz memleketteki arkadaşlarını çok özlemektedir. Bir yıl Beyrut’ta kaldıktan sonra Adana’ya döner. Baba baskısı olmadığından istediklerini yapmada daha özgür davranır. Ders çalışmayı, okulu bir kenara bırakır ve arkadaşlarıyla futbol oynar. Kitabın arka kapağında da belirtildiği gibi eser, çocukluktan gençlik dönemine geçiş romanı olarak okuyucuya sunulur.

2. YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın modeline, yöntemine, verilerin toplanması ve analizine, araştırmanın amaç ve önemine dair açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Türkçeyi verimli ve etkili kullanmanın önemli bir yolu edebî eserlerdeki söz varlığından olabildiğince yararlanmaktan geçer. Bu araştırma Türk edebiyatının mihenk taşlarından biri olan Orhan Kemal’in “Baba Evi” romanında bulunan söz varlığı unsurlarını örnekleriyle ortaya koymayı amaçlamaktadır. Adı geçen eserin söz varlığından ne derece yararlandığının tespit edilmesi, eser-toplum ilişkisinin de irdelenmesine imkân sunacak aynı zamanda yazarın hayata ve insana bakış açısının da anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca bu çalışmayla eserin Türkçe öğretiminde özellikle söz varlığının öğretiminde kullanılabilirliği de ortaya konulmaya çalışılacaktır.

2.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olan “araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217) kapsayan doküman inceleme tekniği ile yürütülmüştür.

2.3. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Baba Evi (Everest Yayınları, 27. Basım, 2011) adlı kitap içerik analizi yoluyla incelenmiştir. Bu yol; “sözel, yazılı veya diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve/veya dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşımdır” (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 22). Çalışma kâğıtları üzerine deyimler, atasözleri, ikilemeler, terimler, kalıp sözler, argo, halk ağzında bulunan sözcükler ve Osmanlı Türkçesine ait sözcükler olmak üzere toplam sekiz başlık yazılmıştır. Kitaptan elde edilen veriler uygun başlığa not edilmiştir. Not yazımı bittikten sonra TDK atasözü/deyimler sözlüğünden gerekli kontroller ve düzenlemeler yapılmıştır.

3. BULGULAR ve YORUM

İncelenen eserde söz varlığı unsurları ilgili başlıklara dağıtılmıştır. Deyimler ve atasözlerinde elde edilen bulguların tamamı TDK’nin “Deyimler ve Atasözleri Sözlüğü” bölümünden teyit edilmiştir.

3.1. Deyimler

Literatüre bakıldığında deyimler, gramer kalıpları içinde bir araya gelmiş söz gruplarının, anlama güzellik ve zenginlik katmak amacıyla ve mecazlı kullanımlar yoluyla yeni bir anlam oluşturacak biçimde kaynaşan söz toplulukları (Korkmaz, 2007: 159) veya sözlük anlamıyla anlatıma akıcılık, çekicilik katan çoğunun gerçek anlamından ayrı bir

anlamı bulunan, genellikle de birden çok sözlüklü dil ögesi, kalıplaşmış söz topluluğu (Püsküllüoğlu, 2004: 373) olarak tanımlanmaktadır.

İncelenen kitap deyimlerin kullanımı açısından oldukça zengindir. Tespit edilen deyimler sayfa numarasına göre aşağıda verilmiştir:

Yakanı bırakırım(s: 4), *Bir çöpçünün işini de bir doktor göremez* (s: 4), *peşine takılır* (s: 6), *Taşa tutarlar* (s: 6), *omuz silken* (s: 9), *kireç kesilmişlerdi* (s: 9), *senli benli oluşuna* (s: 13), *senli benli oluşuna* (s: 13), *büyükük satamazdı* (s: 14), *gülmekten kırar geçirirdi* (s: 14), *kahramanlık satarlardı* (s: 15), *ağzından girer burnundan çıkar, ne yapar yapar kandırır, ...iznini kopardıklarını sanırlar.* (s: 15), *Ağzımızdan bir şey kaçırmayalım* (s: 16), *donup kalmıştık* (s: 18), *kolaçan ettiler* (s: 19), *elime tutuşturduğu* (s: 21), *hâlim duman olurdu* (s: 21), *toz kondurmadı* (s: 22), *ipimi üstüme attı* (s: 22), *üstüne sünger çekmek* (s: 22), *ifrit olurdu* (s: 25), *fiyaka yapıyor* (s: 26), *hesap soracağımı farkındaydın* (s: 26), *peşine takıldım* (s: 27), *Kafamda şimşek çaktı* (s: 28), *tereyağından kıl çeker gibi* (s: 28), *taban tepelim* (s: 33), *üste kalmadı, başta kalmadı* (s: 34), *ver elini Fıstıklı...* (s: 35), *nefesler tüketilir* (s: 36), *sağlam kazığa bağlamadan* (s: 36), *ölçüp biçiyorlardı* (s: 36), *kendi kendini yiyordu* (s: 37) *Aklını başına al* (s: 37), *kazık gibi dikilmenin* (s: 37), *akıl erdirmiyor* (s: 37) *akıl ettik* (s: 38) *Helallik aldı* (s: 38) *önümüzü kestiler* (s: 39) *bıyık altından gülecek* (s: 40) *beş parasız* (s: 40) *teessüf ettim* (s: 41) *Kafa tutarız* (s: 42) *minnet etmeyen* (s: 42) *yerlerin dibine geçiriliyordu* (s: 43) *sözünü geçirmiş olacak* (s: 44) *göz attı* (s: 44) *tepeden tırnağa süzüşü* (s: 44) *ödüm kopardı* (s: 45) *rakısını cebinden alır, dikerdi.*(başına dikmek) (s: 45) *“Mademki bu işi yapamıyorsun, o hâlde başka işimiz yok!” derler de yol verirler diye ödüm kopardı.* (s: 45) *işbaşı yapıyor* (s: 45) *can attığım* (s: 46) *dudak büktü* (s: 49,50) *domuzluğu tutmuştu gene* (s: 54) *“Numara mı yapıyorsun yani ?”* (s: 54) *altüst ettim* (s: 56) *elbirliği etmişler* (s: 57) *bir türlü akıl erdiremedim* (s: 58) *burnunda tüttüyordu* (s: 59) *Patron afallar, kireç kesilir...* (s: 60) *kan tepeme sıçrar...* (s: 60) *gün gibi aşikârdı* (s: 62) *aklına başına al !* (s: 62) *Yoksa ne okumak, ne de bir baltaya sap olmak...* (s: 62) *Bunun keseme kalmayacağını (yanıma kalmamak), babamın, bunun hesabını soracağını biliyordum.* (s: 63) *kulak asma* (s: 67) *gözden geçirdi* (s: 70) *boynunu bükmişti* (s: 71) *Bu bana çok dokunmuştu* (s: 71) *taş kalpli* (s: 72) *Taş kalpleri yumuşasın biraz!* (s: 74) *düştüüm yollara* (s: 75), *dudaklarımdan dökülüyor* (s: 75), *Omuz silkiyor* (s: 76), *cancığer oluvermiştik* (s: 77), *gülmekten çatlatan* (s: 77), *diller dökerek. Gözüm hiç su içmiyor senden!”*(gözü tutmamak), (s: 78), *ayak basmamaya* (s: 78), *dalga geçerde* (s: 78), *ağzı kulaklarında* (s: 79), *Tuzla buz olan ciddiliğimiz* (s: 79), *göz ucuyla süzerek* (s: 80), *peşine takacak* (s: 80), *Okullar adamakıllı asılmaya...* (s: 81), *iğne iplik olmadıksa, şişmanlamadık da* (s: 81), *akşamdan çaldığı çanak yoğurtlarını alır* (s: 83), *dilim damağım kurudu* (s: 84), *Kaşla göz arasında* (s: 85), *“Onunla göbeğiniz bitişik değil ya”* (s: 85), *Sıkıyorum dişimi* (s: 86), *bağırır çağırır* (s: 91), *Açlıktan zil çalıyordu* (s: 92), *haberler uçuruldu* (s: 93), *“Bütün gece tabana kuvvet...”* (s: 94), *savuşup gidelim* (s: 95),

3.2. Atasözleri

Bir dilin sözvarlığı içinde yer alan atasözleri, bir toplumun bilgelliğini, deneyimlerini, dünya görüşünü ve anlatım gücünü yansıtan, yüzyıllarca yaşayabilen sözlerdir (Aksan, 2015: 41). Ömer Asım Aksoy, atasözlerini “sosyal olayların nasıl olduğunu belirten atasözleri, tabiat olaylarının nasıl olduklarını belirten atasözleri, sosyal olayları bildirirken bunlardan ders almamızı hatırlatan atasözleri, denemelere ya da mantığa dayanarak doğrudan doğruya ahlak dersi ve öğüt veren atasözleri; birtakım gerçekler, felsefeler, bilgece düşünceler bildirerek yol gösteren atasözleri; töre ve gelenekleri bildiren atasözleri; kimi inanışları bildiren atasözleri” (Aksoy, 1988: 22-23) biçiminde gruplandırır.

İncelenen kitapta kullanılan söz varlıkları arasında en küçük grubu atasözleri oluşturmaktadır. Eserde yalnızca iki atasözü tespit edilmiştir:

... fakat deveden büyük fil vardı. (s: 26) “Ağlayıp da gözden mi olalım?” (s: 94)

3.3. Kalıp Sözcükler

“Al ve akşama su gibi hazırla!” (s: 2), az evvel (s: 2), “Cevap versene ulan, çalıştın mı?” (s: 3), Kâh ağız olurlar, kâh göz... (s: 3), ders ne alemde? (s: 4),seninle pazarlık edelim (s: 4), Uzatmayalım, çöpçü olacağımı söylemiş bulundum. Sen misin... (s: 4), adamakıllı (s: 27, 32, 47, 54, 59, 61, 67),Bütün bunlara tez elden bir son vermeliydim. (s: 28), “Topu topu bir tane mi ?” (s: 33), taş kalpli (s: 37), iğneli bakışlarından (s: 40), kâh Ermeni mahallesine, kâh portakal bahçeleri (s: 40), Haydi marş ! (s: 41), koyun koyuna (s: 41), “ne biçim adam yahu...” (s: 42), hatır için kayırlmak istiyor (s: 43), “Senin iş oldu, fakat ben de bittim...” (s: 44), Herkese takılır, sık sık kahkahalar atardı. (s: 45), Rakısını cebinden alır, dikedir.(başına dikmek), (s:45), hazırla sofrayı diye çıkışıyor (s: 47), itişip kakışan (s: 47), adamakıllı ahbap olduk (s:54), “Ballandır ha ballandır...” (s: 56), çikolata fabrikasına dadandığım için... (s: 57), Biz bugün varsak, yarın yokuz... (s: 64), kardeşlerimi tam manasıyla sindirmiştim (s: 64), “Ben kafadan kontağım kardeş,” (s: 67), Ben senin gibi kuş beyinli değilim... (s: 62), kart horozlar (s: 70), dükkâna alır, iskemle ikram eder, kahve söylerdi. (s: 78), “Adam olmazsın sen, nafile... Bir gün gene zilzurna (s:81), ahbap olduk (s: 82), On param yok... (s:89),sövdü saydı(s: 92).

3.3.1 Dinî Kalıp Sözcükler

Dinî kalıp sözcükler, inanılan dinin etkisiyle dile sirayet etmiş kelime veya kelimelerin kalıplaşmasıyla oluşur. Kişinin ruhsal ve davranışsal yapısını oluşturan kaynaklardan biri olan din, aynı zamanda gündelik hayatta kullanılan dilin de kaynaklarındandır. Dinsel inanç gereği yapılan ibadetler, söylenen dualar, beddualar, dinî şahıslar, dinî söz kalıplarının oluşmasına zemin hazırlar.

“Baba Evi” romanında tespit edilen dinî kalıp sözcükler şunlardır:

“Aman ya Rabbi,” derdi, “aman ya Rabbi! Böyle mi olacaktı benim oğlum?” (s: 5), cin gibi, kirpi saçlı bir oğlan (s: 12), “Allah aşkına,” derdi, Allah aşkına bırakın şu çekingenliği! (s: 14), “Fesuphanallah,” demişti (s: 15), Annem, “Vallahi,” diye kekeleydi (s: 18), Bu ne cehalettir, ya Rabbi bu ne düşüncesizliktir! (s: 18), “Doğrusu Eyüp sabrı varmış evlatçığımda. Bu pasaklı karıyla yaşamak değme babayiğidin harcı değil...” (s: 19), “Allahaismarladık usta !” (s: 27), “Bilmem... Allah öyle istedi herhalde...” (s: 31), Allah mısın da rızık veriyorsun ulan! (s: 34), Hakkını helal et... (s: 37), Kader kısmet böyleymiş... (s: 37), Allah rızası için bana bir iş vermelerini... (s: 44), “Haydi yallah yallah” dediler. (s: 39), “Allah Allah... Anadan babadan ayrılan bir evlat bu kadar sevinir mi?” (s: 73), “öğleyin de yemem, akşam ver Allah ver!” (s: 86).

3.3.2. Dua

Dua, insanların genellikle zor zamanlarda inandığı tanrıdan veya varlıktan isteklerini, beklentilerini anlatan ifadelerdir. “Tarihte ilkelden bu yana, insanoğlu, bir işe başlarken ya da bir şeyin olmasını isterken inancı doğrultusunda tanrı kabul ettiği manevi varlığa karşı çeşitli ritüellerle yakarmış, dua etmiştir” (Karakaş, 2017: 275).Gündelik yaşamın bir parçası olan dualar, ait olduğu toplumun kültürü, dini ve dili hakkında da bilgiler verirler. Türk halk kültüründe dinî otoritelerin, hacıların, oruçluların, genç kızların ve çocukların dualarının makbul ve kıymetli olduğuna dair inanış bulunur. Halktan kişilerin romanlarda kahraman olduğu eserlerde dua sözlerine sıklıkla rastlanır:

Ele aldığımız eserde sınırlı sayıda dua sözleri bulunmaktadır. Bulunan örnekler sayfa numarasına göre aşağıda verilmiştir:

Hanimim, hanimim, iyi hanimim... Allah seni efendine, çocuklarına bağışlasın... (BE: 16). "Allah'ım daim bugünlere erdirmesini" dilediler (BE: 38). "Allah yolunu açık etsin evladım!" (BE: 74).

3.3.3. Beddua

Beddua, insanın şikâyet ettiği, beğenmediği, zarar gördüğü; kişi veya nesnelere karşı söyledikleri sözlerdir. Genellikle insanların öfkeli olduğu zamanlarda söylenen beddualarda belirli kişi veya varlığın zarar görmesini veya yok olmasını isteme arzusu ön plana çıkar. İnsanlar bu isteklerini duada olduğu gibi tanrılardan veya inandıkları varlıklardan beklerler.

Eserde beddualar dualara göre daha çok yer almaktadır. Tespit edilen örnekler aşağıda numara sırasına göre verilmiştir:

Allah kahretsin senin gibi kibriti... Hay olmaz ol! (BE: 17). "Kör şeytan kör gözüne, lanet gözüne... Sen bilirsin ya Rabbi!" (BE: 17). "Lambaaa! Öküz gibi bakacağına bulsana öteki lambayı eşşoğlueşşek!" (BE: 17). Küçük adam oluşuma hayatımda ilk defa lanet ederek, şaşkın, bekledim. (BE: 57-58). "Cehennem olup gitsin şu baş belası," der (BE: 61). "Allah o bizim başımızdakilere rahat yüzü göstermesin... (BE: 67). "Dükkânı başında parçalansın, gelmeyeceğiz..." (BE: 79). Yemez olaydım, zehir zıkkım olaydı... (BE: 89). Ulan dinini imanını ...evladı... (BE: 63).

3.4. İkillemeler

İkillemeler, arka arkaya eş sesli, eş, yakın veya zıt anlamlı yahut da biri anlamlı diğeri anlamsız iki sözcüğün tekrar edilmesiyle oluşturulan kelime yapısıdır. İkillemeyi oluşturan kelimelerin arasında herhangi bir noktalama işareti bulunmaz. Korkmaz(1992: 82-83)ikillemeler ile ilgili olarak şunları söyler: İkileme; aynı, yakın, zıt anlamlı iki veya daha fazla kelimenin bir tek kelime gibi anlam gösterilmesi; cümlede anlamı güçlendirmek üzere yan yana gelmesidir. Korkmaz, çeşitli kelime gruplarına giren ikillemelerin türleri hakkında da şunları söyler:

1. Aynı kelimelerin tekrarı edilmesi ile kurulanlar.
2. Eş ve ya yakın anlamlı kelimelerle kurulanlar.
3. Zıt anlamlı kelimelerle kurulanlar.
4. Aynı kelimenin önsesinin değiştirilerek tekrarlanması ile kurulanlar.

Söz varlığı grubumuzun en sık kullanıldığı grup ikillemeler olmuştur. İncelenen 96 sayfalık romanda 208 adet ikileme tespit edilmiştir. Kullanılan ikillemelerin büyük bir bölümü kelime tekrarıyla kurulmuştur. Bu ikillemeler sayfa numarasına göre aşağıda verilmiştir:

Yalap yalap (s: 1), hoplata hoplata (s: 2),lüle lüle (s: 2), kalın kalın (s: 3),gürül gürül (s: 3), Eğri büğrü (s: 4), ter ter (s: 4), vara yoğa (s: 4), başka başka (s: 4),derece derece (s: 4),arasıra (s: 5),buruş buruş (s: 6), peşi sıra (s: 6), kucak kucak (s: 7), aptal aptal (s: 7), tıklım tıklım (s: 7), lapa lapa (s: 8),çingir mingır (s: 8),sola sola (s: 8), kalın kalın (s: 8), hızlı hızlı (s: 8), yorgun yorgun (s: 8), tek tek (s: 9), kaba kaba (s: 9), erken erken (s: 9), kıvrıla kıvrıla (s: 9), tek tük (s: 9), kaba kaba (s: 10),sık sıkı (s: 10),koca koca (s: 11), terli terli (s: 11),zaman zaman (s: 11),sık sık (s: 11),sık sık(s: 12),cinscins (s: 12), bağırta bağırta (s: 13), acı acı (s: 13), bütün bütün (s: 14), yüze yüze (s: 14), patır patır (s: 14), tuta tuta (s: 15), basa basa (s: 15), çoluk çocuk (s: 15), koca koca (s: 16),gidiş geliş (s: 16), birer ikişer (s: 16), er geç (s: 16 sıkı sıkı (s: 16), bar bar (s: 17),sarsa sarsa (s: 17),tir tir (s: 18), iri iri (s: 18), vara yoğa (s: 19),zaman zaman (s: 20), kolay kolay (s: 21), koşa koşa (s: 21),renk renk (s: 22), boy boy (s: 22), uzun uzun (s: 23), yeni yeni (s: 23), büyük büyük (s: 24),renk renk (s: 24), zaman zaman (s: 24),sık sık (s: 24), pırıl pırıl (s: 24), ıslak ıslak (s: 25),suçlu suçlu (s: 26), ters ters (s: 27), pırıl pırıl (s: 27), çaktıra çaktıra (s: 27),sıra sıra (s: 29), köpüre köpüre (s: 29), ters ters (s: 29), derin derin (s: 30), çeke çeke

(s: 31), *acı acı (s: 31), yuvarlana yuvarlana (S: 32), sert sert (S: 32), hayran hayran (S: 32), koşa koşa (S: 33), ezile ezile (s: 33), aptal aptal (s: 33), türlü türlü (s: 34), küçük küçük (s: 35), boy boy (s: 35), boy boy (s: 35), incelene incelene (s: 36), tekrar tekrar (s: 36), ölçüp biçiyorlardı (s: 36), ara sıra (s: 36), bol bol (s: 36), çoluk çocuk (s: 37), zaman zaman (s: 38), ayrı ayrı (s: 38), yer yer (s: 38), çekine çekine (s: 38), firil firil (s: 39), ters ters (s: 39), kat kat (s: 40), istemeye istemeye (s: 40), usul usul (s: 41), küçük küçük (s: 43), pırıl pırıl (s: 43), sıra sıra (s: 43), harıl harıl (s: 43), şuna buna (s: 43), dinleyip dinleyip (s: 44), cayır cayır (s: 44), ılık ılık (s: 44), sık sık (s: 45), ters ters (s: 46), uzun uzun (s: 47), geçip geçip (s: 47), alev alev (s: 49), demet demet (s: 49), firil firil (s: 49), mavi mavi (s: 49), peşi sıra (s: 50), dil mil (s: 56), lüle lüle (s: 56), çeke çeke (s: 57), ters ters (s: 57), hazin hazin (s: 58), dolar dolar (s: 59), hemen hemen (s: 59), gizli gizli (s: 60), sarmaş dolaş (s: 60), hayran hayran (s: 60), allak bullak (s: 60), atlata atlata (s: 60), sık sık (s: 61), pırıl pırıl (s: 61), zangır zangır (s: 63), hüngür hüngür (s: 63), ağır ağır (s: 64), ağır ağır (s: 66), uzun uzun (S: 66), eğri büğrü (s: 67), bata çıka (s: 67), bayat bayat (s: 67), kötü kötü (s: 68), sası sası (s: 68), küçük küçük (s: 68), yer yer (s: 68), uzun uzun (s: 70), paldır küldür (s: 70), bol bol (s: 70), tekrar tekrar (s: 70), sessiz sessiz (s: 71), uzun uzun (s: 72), çabuk çabuk (s: 72), tastas (s: 73), uzun uzun (s: 73), usul usul (s: 74), başka başka (s: 74), sinirli sinirli (s: 74), sık sık (s: 74), ters ters (s: 75), sıra sıra (s: 75), kırmızı kırmızı (s: 75), aydınlık aydınlık (s: 76), mavi mavi (s: 76), firil firil (s: 76), ucuz ucuz (s: 77), pahalı pahalı (s: 77), dayana dayana (s: 78), çıkara çıkara (s: 78), cümbür cemaat (s: 79), göstere göstere (s: 79), kumil kumil (s: 79), bastura bastura (s: 80), sık sık (s: 80), göstere göstere (s: 80), ağır ağır (s: 80), çektirip çektirip (s: 80), ballandıra ballandıra (s: 81), ayrı ayrı (s: 81), yavaş yavaş (s: 82), sonra sonra (s: 82), sık sık (s: 83), kötü kötü (s: 83), ovalaya ovalaya (s: 84), ağır ağır (s: 84), salına salına (s: 84), kıra kıra (s: 84), nişangâh mişangâh (s: 84), köy möy (s: 84), ekşi ekşi (s: 85), böyle böyle (s: 85), perde perde (s: 85), küçük küçük (s: 86), hafif hafif (s: 86), çoluk çocuk (s: 87), uzun uzun (s: 88), pırıl pırıl (s: 91), sağa sola (s: 91), bağırır çağırır (s: 91), peşi sıra (s: 92), tka basa (s: 92), sık sık (s: 92), sağa sola (s: 92), dizdi bozdu (s: 92), vara yoğa (s: 92), sövdü saydı (s: 92), düşünceli düşünceli (s: 93), ayrı ayrı (s: 94), böyle böyle (s: 94), çiğneye çiğneye (s: 95).*

3.5. Halk Ağzında Bulunan Sözcükler

Türkiye Türkçesi grameri, İstanbul ağızı dikkate alınarak oluşturulmuştur. İstanbul ağızı dışında kalan diğer ağız özellikleri, yazılı dile yansımamış, ancak gündelik yaşamın hemen her kesitinde geçerliliğini korumuştur. Edebiyatçılar, tahkiyeye dayalı edebî eserlerde farklı yörelerden seçtikleri kahramanların gerçek kimliklerini tasvir etmek için ağız özelliklerinden yararlanmış ve onları mensup olduğu yörenin ağızıyla konuşturmuşlardır. Orhan Kemal'in eserinde etnik grupların fazla olması, farklı yörelerde kullanılan kelimelerin kitapta yer almasını sağlamıştır. Tespit edilen sözcükler aşağıda sayfa numarasına göre verilmiştir.

Yuvarlanır, debelenirdim (s: 2), Helbeet (s: 3), Onunla çöplüğü eşeler... (s: 6), öteberilerle doluydu (s: 6), Öyle pis ki, öğürdüm. (s: 6), "Şeriat isterük, biz bu gâvur hükemeti iztemezük, dinsizleri istemezük, şeriat isterük!" (s: 10), Evdecinin oğluyla (s: 12), kocaman kalburlardan (s: 12), uzun bir sicimi kalbura bağlar (S: 12), "Haydin," derdi, "şu sofrayı yere serin de, o yokken ağız tadıyla bir yemek yiyeyim..." (s: 13), Bu çakaller ırmağı yüze yüze geçer, çütlüğe girerler... Gözlerinden procektıraşılır... Tavuklara bir baktular mı, patır patır düşerler tavuklar dallerden... Gözlerinde büyü var çakallerin... (s: 14), yaklaşan çakal pavkırmalarını, terleten bir korkunun ürpertileri içinde dinlerdik (s: 14), Evin içi gazyağı, duman ve günlük kokuyordu (s: 17), şöyle tabiatla koyun koyuna yaşamakla ne isabet ediyorsunuz bilseniz... (s: 15), kersusa denen faytonlar (s: 23), habire

bulaşık yıkıyordu (s: 25), babamın nasıl celalleneceğini kestiremeyecek kadar toy değildim (S: 26), Ya sahiden söylerse ? (s: 27), her emrime gık demeden boyun eğen oğlan (s: 27), Beybabam dedi ki, zorsunuyorsan çalışma oğlum, dedi. (s: 28), Memlekete, hıusımlarımıza yazın (s: 37), Anadilinden gayrisini bilmeyen (s: 40), “Ne biçim adam yahu...” (s: 42), “Allloooş...” (s: 42), anne diyecem (s: 42), İtişip kakışan, boyuna kımıldarken fıkırdayan bir kalabalığın (s: 47), “yallaaah !” (s: 45), “Demin, odadan çıkarken...” (s: 50), “Sahi mi ? Demek dudak bükmediniz ?” (s: 50), “Hişt, Niyazi !” (s:54), “Ne var be, ne var be ?” (s: 54), “Belle ki döndük... Ne var ?” (s: 54), “Lan, para verecem, lan...” (s: 55), şayet mızıkçılık edip de parayı vermeyecek olursan (s: 55), Bir saat içinde avurtlarımın çöktüğünü (S: 57), Ulan derim (s: 60), hasım kalesine, gene bir şut, gene gol. (s: 60), Takımımız alkışlar arasında sahaya çıkarken, genel kaptan beni kenara çeker (s: 61-62), “Heyeheeeee...” (s: 66), “Hele kaltağa...” (s: 68), para kazanmanın yolunu belle (s: 68), yer yer eprimiş entarisi (s: 68), Unutma ha kardaş (s: 70), kayışı kopmuş nalın (s: 71), “Niye lan?” (s: 72), “Hani neredesin ulaaan?” (s: 73), “Yahu,” (s: 76), yampiri yürüyüşüyle (s: 77), “kömürlere işeyin, okka çeker hazır!” (s: 78), kamburunu çıkara çıkara seğirtirken (s: 78), “Halt etmesinler, gelsinler!” (s: 79), Hükümet bir hayır etse de şu tembelhaneleri (kahvehane), kapatsa (s: 84), pırzola da olan bir lokantaya gidelim diye zorla, e mi? (s: 86), “nah, orada, Yorgi’yle konuşuyor...” (s: 89),kıyak mı kıyak olacak! (s: 91),Sahi, o da vardı... (s: 93).

3.6. Osmanlı Türkçesine Ait Sözcükler

“Baba Evi” romanı, yazarın çocukluk yıllarını anlattığı için yaşananlar Cumhuriyet’in kuruluşunun ilk dönemlerine denk düşmektedir. Bu dönemde Türkçe henüz ulusal bir çizgiye oturtulamadığı için Arapça ve Farsça kelimelerin etkisi eserde hissedilmektedir. Kitapta bu kapsamda tespit edilen bulgular sayfa numarasına göre aşağıda verilmiştir:

Ekseriya (s: 4, 22, 35, 61), bilhassa (s: 9, 13, 14, 24, 40, 59, 66), yahut (s: 10, 18, 25), fevkalade (s: 12, 44, 46, 57, 91), tebaa (s: 12, 23), riayet (s: 12), tevkif (s: 12), nitekim (s: 16), inkisar (s: 17), fırka (s: 20, 24), tesir (S: 20), usturuplu (S: 21),salimen (s: 21), gaile (s: 22),istidacı (s: 22), pervasız (s: 24), ehemmiyet (S: 26, 43), teknil (s: 32), evvela (s: 38), mahcup (s: 39), külliye (s: 40), dehliz (s: 41, 54), Âlâ (S: 42), mürettiphane (s: 43), mürettip (s: 43), iltimas (s: 43), iltifat (s: 44), küstah (s: 44), “Kâfii!” (s: 45, 46, 92), şayet (s: 45), münakaşa (s: 46),sual (s: 47), nafîle (s: 48, 78), tenkit (s: 53), havadis (s: 59), harikulade (s: 62), “Zinhar!” (s: 62), Hüviyet (s: 65), tetkik (s: 65), mecmua (s: 72),sıhhat (s: 74), hacet (s: 78), noksan (s: 78).

3.7. Argo

Kubbealtı Lügati, argonun tanımını “külhanbeylerin kullandığı ağız, kaba konuşma; ortak dilden ayrı olarak daha çok kendini gizlemek isteyen belli topluluklar tarafından kullanılan, herkesçe anlaşılmayan, ortak dildeki kelimelere farklı anlamlar yükleyen, mecazi anlamların önemli bir yer tuttuğu özel dil”(Ayverdi, 2011: 65) şeklinde yapmaktadır.

Devellioğlu, argonun oluştuğu çevreyle ilgili olarak da bazı tespitlerde bulunur: “Argonun türeyişi, oluşumu ve çeşitlerine gelince, özellikle genel topluluk hayatı içinde adacık durumunda ve en çok yabancı dillerin birbiriyle karmaştığı bölgelerde yahut da bu hayatın kenarında veya dışında beliren ortaklaşa yaşayış ve en çok gezici olarak çalışan zanaat esnafının çevresi bu dilin türemesine elverişli ilk dayanak olmuştur” (Devellioğlu, 1990: 22).

Türk edebiyatının hemen her devrinde edebî eserlerde argo kelimelerin az veya çok yer aldığı görülür. Tiyatro, şiir, hikâye veya roman gibi türler incelendiğinde argo

kelimelerin bazı duygu ve düşüncelerin anlatımında kullanıldığı dikkati çeker. Bilhassa toplumsal gerçekçi yazarlar, romanlarında kahramanların buldukları sosyal ve ekonomik sınıfları tasvir etmek amacıyla argoya yer verirler. Argo, halk arasında kullanılan özel ve sözlü bir dildir. Yazarlar, bu özel dili, kahramanlarını konuştururken yazıya aktarma ihtiyacı hissederler.

Orhan Kemal, “Baba Evi” adlı romanında bazı argo ifadelerle yukarıda belirtilen nedenlerle yer vermiştir:

Ondan sonra dersler bir kat daha bindi, tabii dayaklarda. (s: 5), O sene sınıfta çaktım. (s: 22), “o her zaman yakınları götürsün, aldığı bahşişleri de küt çebe...” (s: 26), “Ulan,” dedim, “biçimli otur, kenef...” (s: 28), “Kardeşin amma da çalımli ha!” (s: 33), Ona sezdirmeden odaya kayarken, birden (s: 40), Kiyak mı kiyak... (s: 56), “Ulan derim, hergele... Neler söyledin kıza ?” (s: 60), Daha hududa varmadan enseleneceğim... (S:63), Bana üvey evlat muamelesi yapıyorsun, beni burunluyorsun ! (s: 63), Yazın ucuz ucuz düşürür, kışın pahalı pahalı satardı. (s: 77), zom olana kadar içilmeye başlandı (s: 81), tatlı üstüne tatlı yuvarlardık (s: 85), “Sist, kardaş, kaldır bunu, bir pizola daha... Çakıyorsun ya, şöyle yağlı tarafından...” (s: 89), “Tüydü mü dersin?” (s:89), Dayandık suya (s: 94).

Edebiyatın asıl kaynağı insandır. Toplum halinde yaşayan insanın gündelik hayatında sıradan konuşmalar dışında, sıra dışı diyebileceğimiz bazı ifadeler de yer alır. Argo, bu sıra dışı durumlardan biridir. Yazar, halktan kahramanları seçtiği eserinde, ele aldığı toplumda kullanılan argo kelimeleri roman kurgusu gereği eserine yansıtmıştır.

3.8. Terimler

Terim, Türkçe Sözlük'te “bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, ıstılah” (TDK 2011: 2330) olarak tanımlanır. Edebi eserlerde romanda ele alınan konu gereği bazı terimlere yer verilebilir. “Baba Evi” romanında kahramanın en çok sevdiği uğraş futbol olduğu için eserde çoğunlukla bu spor alanına yönelik terimlere yer verilmiştir:

Babamın ta ilan sayfalarına kadar uzanan makaleler yazdığını da biliyordum. (s:20) aspirin (s: 21), iflas (s: 29), santrfor (s: 60), santra (s: 60), korner (s: 77), sağaçık (s: 80).

Görüldüğü üzere adı geçen eserde terimlerin kullanımı, diğer söz varlığı unsurlarıyla karşılaştırıldığında oldukça azdır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Söz varlığı, dile anlatım gücü ve güzellik katan temel unsurlardandır. Yıllar boyunca dilde değişmeden varlıklarını sürdürmeyi başaran bu unsurlar, aynı zamanda edebî eserlerin de içeriklerini zenginleştirirler.

Çok hacimli olmamasına rağmen “Baba Evi” adlı eserin söz varlığı açısından zenginliği dikkat çekicidir. Eserde en sık kullanılan söz varlığı unsurlarının ikileme, deyim ve kalıp sözler olduğu; en az kullanılan söz varlığı unsurlarının ise terimler ve atasözleri olduğu tespit edilmiştir. Romandaki karakterlerin kendi dil özellikleriyle konuşturulması, halk ağzında bulunan kelimeler başlığını zenginleştirmiştir. Bu sayede eser doğal, gerçekçi ve dil bakımından zengin bir yapıya sahip olmuştur.

Kitapta en sık kullanılan söz varlığı unsuru, 208 örneği ile ikilemeler olmuştur. İkilemelerin büyük bir kısmı, kelime tekrarıyla yapılmıştır. Ayrıca ikisi de anlamsız kelimelerden oluşan ikileme, zıt anlamlı kelimelerle oluşan ikileme, biri anlamlı biri anlamsız kelimelerle oluşan ikileme, yakın anlamlı kelimelerle oluşan ikileme, yansıma seslerle oluşan ikileme ve "m" sesiyle oluşturulan ikileme örnekleri de mevcuttur.

Deyimler ve atasözleri bakımından incelendiğinde 96 adet farklı deyimle karşılaşılmıştır. Bu da sayfa başına bir deyim bulunduğunu, kitabın deyimler bakımından

zengin bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Atasözlerini bir eserde veya konuşma dilinde kullanmak deyimlere göre daha zordur. Kitapta tespit edilen iki atasözü de bu bulguyu doğrulamaktadır.

Terimler ve argo başlığı incelemelerinde dikkati çeken önemli husus ise argoyu genellikle genç karakterlerin kullanması; terimlerin ise roman örgüsünde önemli yer tutan futbol ile ilgili olmasıdır.

Kitapta yer alan Türk, Kürt, Arap, Ermeni, Rum gibi etnik halklar eserin halk ağız sözcüklerine önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Olayların yaşandığı dönemin Cumhuriyet rejiminin ilk yıllarına denk gelmesi, Osmanlıca kelimelerin kullanılmasında etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Kalıp sözler başlığı altında dinî kalıp sözler, dua ve beddua başlıkları ele alınmıştır. Dinî kalıp sözlerin genellikle “Allah” ifadesini içinde barındırması dikkat çekmiştir. Toplumun sıklıkla başvurduğu dua ve beddua sözlerinin de eserde yer aldığı görülmüştür.

“Baba Evi” romanını Türkçe öğretiminde söz varlıkları konusunda yararlanılacak bir kaynak olarak görmek mümkündür. Çalışmada eserin söz varlığı unsurlarının öğretimi için yeterince örnek barındırdığı sonucu elde edilmiştir. Özellikle deyimler ve ikilemelerin öğretiminde etkili ve yeterli örnekler kitapta yer almıştır.

Roman, Orhan Kemal’i tanımak için yararlanılabilecek önemli bir kaynaktır. Toplumun içinden olan, halkı ve halkın dilini iyi bilen yazar, bunu eserine de yansıtmıştır. İncelenen kitaptan elde edilen sonuçlar doğrultusunda çalışma alanı ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

1- İncelenen bu eserin tam olarak anlaşılabilmesi için serinin ikinci kitabı olan “Avare Yıllar” romanının da değerlendirmeye tabi tutulması;

2- Yazarın diğer eserlerinin de özellikle Türkçe eğitimi ve öğretimi açısından değerlendirilmesi;

3- Roman ve toplum arasındaki etkileşimin anlaşılması için ilgili yazarın bütün eserlerinin halkbilimsel açıdan da ele alınması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2002). *Anadilimizin Söz Denizinde*, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil ve Ana Çizgileriyle Dilbilim*, (5. bsk.) Ankara: TDK Yayınları.
- Asan, D. (2015). *Türkçenin Sözvarlığı*. (1. basım) Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksoy, Ö. A. (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Börekçi, M. (2009). *Türkiye Türkçesinde Yapı ve İşlev Bakımından Sözcükler*. Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- Devellioğlu, F. (1990). *Türk Argosu İnceleme-Sözlük*, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Karakaş, R. (2017). *Kemal Tahir’in Romanlarında Halk Bilimi*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kemal, O. (2011). *Baba Evi*, (27. baskı) İstanbul: Everest Yayınları.
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. (1. Basım). Ankara: TDK Yayınevi.
- Korkmaz, Z. (2007). *Türk Dili ve Kompozisyon*, (2. baskı) Ankara: Ekin Yayınları.
- Püsküllüoğlu, A. (2004). *Türkçe Sözlük*, Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*. (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.